

 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2025-3-13-18>

 <https://orcid.org/0000-0002-6321-0852>

ЗОРОЧКІНА Тетяна

докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри початкової і спеціальної освіти,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: zvezdochcina@vu.cdu.edu.ua

 <https://orcid.org/0009-0009-4715-7025>

ЗДІР Дарина

викладачка кафедри початкової і спеціальної освіти,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: zdir.daryna@vu.cdu.edu.ua

УДК 37.014.6:005.6(477)(045)

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті теоретично обґрунтовано внутрішній аудит як ключовий механізм забезпечення високої якості освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти.

Розкрито його роль у формуванні внутрішньої системи забезпечення якості освіти, що ґрунтується на принципах дитиноцентризму, автономії закладу, цілісності управлінських процесів та безперервного вдосконалення освітніх практик.

Проаналізовано нормативно-правові засади функціонування внутрішнього аудиту на різних рівнях регулювання – від законодавства України до локальних нормативних актів закладів освіти, що забезпечує інтеграцію державних вимог і внутрішніх стратегій. Окреслено організаційні форми впровадження внутрішнього аудиту, зокрема створення власної служби, аутсорсинг та ко-сорсинг, а також методичні підходи до оцінювання освітнього середовища, педагогічної діяльності, системи оцінювання учнів та управлінських процесів.

Схарактеризовано методи збору та оброблення інформації, які забезпечують комплексність, об'єктивність та достовірність аудиторської оцінки, включно з аналізом документації, спостереженням, опитуванням та дослідженням навчально-методичних ресурсів.

Виокремлено основні труднощі практичної реалізації внутрішнього аудиту, серед яких кадрові обмеження, фінансові ресурси та організаційні виклики, що впливають на ефективність процедури.

Обґрунтовано, що впровадження внутрішнього аудиту дозволяє системно моніторити освітній процес, своєчасно виявляти недоліки, оптимізувати використання ресурсів та підвищувати ефективність діяльності закладу, а

також зміцнювати довіру громадськості до освіти.

Ключові слова: внутрішній аудит, заклад загальної середньої освіти, якість освітньої діяльності, внутрішня система забезпечення якості, якість освіти.

Постановка проблеми. У сучасних умовах реформування системи загальної середньої освіти України одним із пріоритетних завдань є забезпечення високої якості освітньої діяльності закладів освіти. Впровадження внутрішніх систем забезпечення якості, передбачених Законом України «Про освіту» (Про освіту, 2017) та Концепцією «Нова українська школа» (Нова українська школа, 2016), актуалізує необхідність застосування інструментів, що дозволяють не лише оцінити результати діяльності ЗЗСО, а й своєчасно виявити недоліки та визначити шляхи їх усунення. Одним із таких інструментів виступає внутрішній аудит, який є відносно новим явищем для українських закладів загальної середньої освіти.

Проблема забезпечення якості освіти загалом широко досліджується у працях українських науковців. Так, питання управління якістю освітньої діяльності розглянуто у працях М. Бобровського, С. Горбачова, О. Заплотинської, Т. Лукіної (Бобровський та ін., 2021; Лукіна, 2023; Лукіна, 2020), які акцентують на необхідності системного підходу до оцінювання результатів роботи закладу освіти. Проблематику внут-

рішнього аудиту як інструменту управління якістю у вітчизняних ЗЗСО окреслено фрагментарно, зокрема у працях В. Григораша, Т. Хлебнікової, О. Гречаник (Гречаник, Григораш, 2019; Григораш, Хлебнікова, Гречаник, 2018), де зазначається необхідність поєднання адміністративного контролю та педагогічного партнерства в цьому процесі. Водночас у сучасних наукових дослідженнях бракує ґрунтового аналізу внутрішнього аудиту як цілісної системи, що інтегрує діагностичну, аналітичну та прогностичну функції, а на практиці існують труднощі з впровадженням аудиторських процедур у ЗЗСО через відсутність єдиних підходів до їх організації, браком науково обґрунтованих рекомендацій щодо методики проведення, недостатню підготовленість педагогічних колективів до використання цього механізму. Це зумовлює суперечність між нормативними вимогами щодо запровадження внутрішнього аудиту та фактичним станом його реалізації у закладах загальної середньої освіти. Тому проблема наукового осмислення внутрішнього аудиту як дієвого механізму забезпечення якості освітньої діяльності набуває особливої актуальності.

Мета статті – теоретично обґрунтувати внутрішній аудит як ефективний механізм забезпечення якості освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти, систематизувати методичні та організаційні підходи до його реалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Головною метою освітньої діяльності закладу загальної середньої освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства. Досягнення цієї мети свідчитиме про належний рівень якості освіти в закладі. Однак діяльність ЗЗСО є багатокомпонентною та реалізується через різні механізми взаємодії, що потребує системного підходу до управління всіма процесами.

Згідно із Законом України «Про освіту» (2017), якість освіти визначається як відповідність результатів навчання вимогам законодавства, освітніх стандартів чи договору про надання освітніх послуг, а якість освітньої діяльності – як рівень організації та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття якісної освіти. Таким чином, якість освіти (як результат) нерозривно пов'язана з якістю освітньої діяльності (як процесу).

На якість освітньої діяльності безпосередньо впливають освітнє середовище, педагогічна діяльність, система оцінювання учнів, управлінська робота, а також зовнішні фактори – соціально-економічні умови, фінансування, кадровий потенціал, підт-

римка громади тощо. Щоб забезпечити стабільно високі результати, необхідно вибудувати внутрішню систему забезпечення якості освіти, яка ґрунтується на принципах дитиноцентризму, рівного доступу до освіти, автономії закладу, цілісності управлінських процесів, постійного вдосконалення та гнучкої адаптації до змін (Бобровський та ін., 2021).

Важливим інструментом у цій системі виступає внутрішній аудит, який забезпечує системний моніторинг усіх компонентів освітньої діяльності та дозволяє об'єктивно оцінити їх вплив на якість результатів навчання.

У науковій літературі та міжнародних документах подається низка трактувань поняття «внутрішній аудит». Так, за визначенням Міжнародного інституту внутрішніх аудиторів, внутрішній аудит розглядається як незалежна діяльність усередині організації, спрямована на перевірку та оцінювання її функціонування в інтересах самої установи (International Standards, 2017). У ширшому розумінні внутрішній аудит тлумачиться як організована самим суб'єктом система контролю, яка діє в інтересах керівництва, функціонує на підставі внутрішніх документів та регламентує процеси управління.

В освітньому середовищі внутрішній аудит набуває особливого значення, адже його мета виходить за межі фінансово-економічної перевірки й спрямовується на оцінювання якості освітньої діяльності. Організаційно-правові засади внутрішнього аудиту в закладах загальної середньої освіти визначені на різних рівнях нормативного регулювання.

На першому рівні – Закон України «Про освіту», який окреслює повноваження керівника закладу: забезпечення організації освітнього процесу, контроль за виконанням освітніх програм, розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти, створення умов для відкритого громадського контролю (Про освіту, 2017).

Важливо, що законодавець дозволяє закладам формувати власні стратегії та процедури забезпечення якості, критерії та правила оцінювання здобувачів освіти, педагогічної і управлінської діяльності, а також інші механізми, які становлять основу внутрішнього аудиту (Стандарти внутрішнього аудиту, 2011).

На другому рівні регуляторного поля перебувають укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів, накази Міністерства освіти і науки України, які деталізують засади функціонування закладів освіти.

Третій рівень становлять регіональні документи – стандарти та правила організації освітньої діяльності, що конкретизують вимоги державної освітньої політики.

Четвертий рівень – локальні акти самого закладу (положення, інструкції, внутрішні регламенти, графіки, накази), які закріплюють практичні механізми проведення внутрішнього аудиту.

Відповідно, внутрішній аудит у закладах загальної середньої освіти є багаторівневою системою, що інтегрує зовнішні нормативні вимоги, державні стандарти та внутрішні ініціативи закладу освіти. Його запровадження дозволяє поєднати формальні аспекти контролю з аналітичними та прогностичними функціями, забезпечуючи комплексну оцінку якості освітньої діяльності, виявлення слабких місць у реалізації освітніх програм та обґрунтоване планування управлінських заходів.

Внутрішній аудит виступає інструментом системного моніторингу освітніх процесів, який сприяє підвищенню прозорості, ефективності та адаптивності діяльності закладу, а також створює основу для формування внутрішньої культури якості та забезпечення сталого розвитку освітньої системи. Саме тому його доцільно розглядати як провідний механізм реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освіти (Григораш, Хлебнікова, Гречаник, 2018).

Організація внутрішнього аудиту в закладах загальної середньої освіти може здійснюватися у різних формах, що визначаються специфікою управлінських потреб, кадрового потенціалу та ресурсного забезпечення. Вибір конкретної форми залежить від типу закладу загальної середньої освіти, рівня підготовки педагогічного та адміністративного персоналу, а також від наявності матеріально-технічних ресурсів для проведення внутрішнього аудиту освітньої діяльності. При цьому враховуються не лише поточні управлінські потреби, а й стратегічні цілі розвитку закладу освіти, необхідність забезпечення незалежності оцінки та інтеграції результатів аудиту у внутрішню систему забезпечення якості.

Такий підхід дозволяє адаптувати процедури аудиту до конкретного закладу освіти, підвищити ефективність збору та аналізу даних і забезпечити максимальну об'єктивність оцінювання якості освітньої діяльності. Серед найпоширеніших форм виокремлюють створення власної служби внутрішнього аудиту, аутсорсинг та ко-сорсинг (Рис.1).

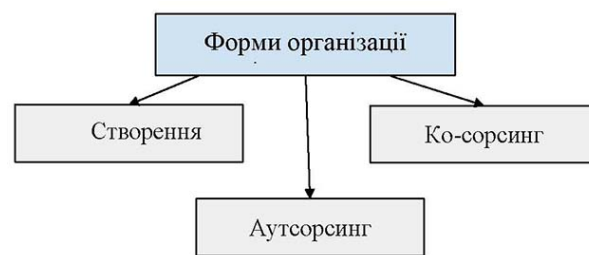

Рис. 1. Форми організації внутрішнього аудиту освітньої діяльності у закладах загальної середньої освіти

Формування власної служби внутрішнього аудиту передбачає здійснення аудиторських процедур силами закладу освіти. Такий підхід вважається ефективним у разі достатньої обізнаності персоналу з особливостями функціонування освітнього середовища, внутрішньою структурою організації та її управлінськими механізмами. Перевагою є можливість врахування індивідуальних потреб закладу та оперативне реагування на виявлені проблеми.

Аутсорсинг як організаційна форма полягає у повному або частковому переданні функцій внутрішнього аудиту зовнішнім фахівцям чи консультантам. Його доцільність зумовлена необхідністю забезпечення незалежності та об'єктивності оцінки, а також отримання кваліфікованої експертизи, що ґрунтується на широкому практичному досвіді.

Ко-сорсинг є поєднанням внутрішніх і зовнішніх ресурсів. Усередині закладу формується служба внутрішнього аудиту, яка за потреби може залучати незалежних експертів або спеціалізовані організації для оцінювання окремих напрямів діяльності. Цей варіант вирізняється гнучкістю, адже поєднує внутрішню обізнаність із зовнішнім професійним досвідом (Гречаник, Григораш, 2019).

Незалежно від обраних організаційних форм Державна служба якості освіти України визначає чотири базові напрями, які мають бути предметом здійснення внутрішнього аудиту: освітнє середовище закладу, система оцінювання результатів навчання учнів, педагогічна діяльність педагогів, управлінські процеси. Для того щоб здійснити об'єктивну оцінку будь-якого аспекту освітньої діяльності або прийняти управлінське рішення, необхідно володіти достатнім обсягом достовірних і релевантних даних. Саме тому процес внутрішнього аудиту потребує використання комплексу взаємодоповнюваних методів.

До основних методів збору інформації належать:

1) вивчення документації – аналіз внутрішніх нормативних актів закладу освіти, освітніх програм, робочих планів, журналів

обліку, протоколів педагогічних рад тощо. Цей метод дозволяє оцінити рівень відповідності управлінської та освітньої діяльності чинним стандартам і вимогам законодавства;

2) спостереження – систематичне фіксування процесів, що відбуваються в освітньому середовищі (уроків, виховних заходів, управлінських нарад), яке надає змогу виявити реальний стан організації навчально-виховного процесу, взаємодії між учасниками освітнього процесу та ефективності педагогічних практик;

3) опитування – використання анкет, інтерв'ю, онлайн-форм для збору думок і пропозицій від учнів, педагогічних працівників, батьківської громади. Цей метод сприяє формуванню всебічної картини освітньої діяльності, зокрема з урахуванням суб'єктивних оцінок і рівня задоволеності освітніми послугами.

До додаткових методів збору інформації відносять:

1) вивчення освітніх ресурсів, які розробляються та використовуються педагогами (навчально-методичних матеріалів, електронних курсів, дидактичних засобів), що дає змогу оцінити інноваційність та ефективність навчального забезпечення;

2) аналіз учнівських робіт – контрольних, творчих, дослідницьких завдань, що дозволяє визначити рівень сформованості предметних і ключових компетентностей, відповідність результатів навчання освітнім стандартам (Бобровський та ін., 2021).

Вибір методів збору інформації має бути зумовлений метою та завданнями внутрішнього аудиту, оскільки від обраних методів залежить повнота, достовірність та об'єктивність оцінки освітньої діяльності. Оптимальним є поєднання кількох методів, що дозволяє охопити всі ключові аспекти освітньої діяльності закладу освіти, забезпечує взаємну перевірку даних та мінімізує ризик упередженості або суб'єктивної оцінки. До основних методів належать аналіз документації, спостереження, опитування, а також оцінка навчально-методичних ресурсів та учнівських результатів, при цьому кожен метод має відповідати певному рівню оцінюваного процесу чи компоненту освітнього середовища.

Важливим є також системне оброблення отриманих результатів: кількісні дані підлягають статистичному аналізу з використанням відповідних інструментів, що дозволяє виявляти закономірності, тренди та потенційні ризики; якісні дані узагальнюються, інтерпретуються та порівнюються з нормативними вимогами, внутрішніми критеріями закладу та сучасними освітніми стандартами. Комплексне використан-

ня різних методів та системний підхід до обробки інформації забезпечують формування об'єктивної, надійної та релевантної бази для прийняття управлінських рішень, планування заходів щодо підвищення якості освітньої діяльності та вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Результативність внутрішнього аудиту в освітньому середовищі визначається його здатністю забезпечувати об'єктивність у прийнятті рішень, своєчасне виявлення напрямів удосконалення, підвищення ефективності інформаційних потоків, формування мотиваційних стимулів для учасників освітнього процесу та надання обґрунтованої оцінки чинної системи забезпечення якості освіти.

З метою впорядкування процесу проведення внутрішнього аудиту у закладах освіти розробляється та затверджується відповідна методика, яка набуває статусу локального нормативного документа. До її складу входять такі елементи, як:

1) програма аудиту, що визначає стратегічні цілі перевірки;

2) план внутрішнього аудиту системи забезпечення якості освіти;

3) опитувальні аркуші та інші інструменти збору даних;

4) протоколи відповідності освітнім стандартам і критеріям;

5) підсумкові звіти про результати аудиту;

6) плани коригувальних і запобіжних дій, спрямованих на усунення виявлених недоліків та мінімізацію ризиків (Григораш, Хлебнікова, Гречаник, 2018).

Серед документаційного забезпечення внутрішнього аудиту важливим є не лише наявність окремих документів, а й чітка регламентація їхньої послідовності, взаємозв'язків і механізмів практичного застосування.

Кожен документ виконує специфічну функцію. Програма аудиту окреслює стратегічні орієнтири перевірки та визначає ключові об'єкти контролю, що дозволяє сфокусувати увагу на пріоритетних напрямках діяльності.

У плані аудиту деталізується послідовність етапів і строки виконання процедур, забезпечуючи структурованість і системність проведення перевірки.

Опитувальні аркуші використовуються для стандартизованого збору емпіричних даних, що дає змогу отримати порівняльну та репрезентативну інформацію про стан освітнього процесу.

Протоколи відповідності відображають ступінь дотримання державних стандартів і внутрішніх нормативних вимог закладу,

забезпечуючи документальну основу для аналізу ефективності управлінських та педагогічних практик. У звітах узагальнюють результати аудиту, систематизують виявлені сильні сторони й проблемні аспекти, а також формують основу для обґрунтованих управлінських рішень.

Коригувальні й запобіжні плани визначають пріоритетні напрями вдосконалення діяльності закладу та сприяють підвищенню якості освітніх послуг шляхом усунення недоліків і мінімізації потенційних ризиків.

У цілому, документація внутрішнього аудиту виступає не лише формальним підтвердженням проведених процедур, але й інструментом управління якістю освіти, який забезпечує прозорість, відтворюваність та можливість незалежної експертної оцінки процесів у закладі освіти. Вона слугує основою для прийняття управлінських рішень, формування стратегічних пріоритетів і розвитку культури постійного вдосконалення.

Отже, внутрішній аудит у закладах загальної середньої освіти постає не лише як контрольна процедура, а як комплексний механізм удосконалення управлінської та освітньої діяльності.

Його ефективна організація передбачає раціональне поєднання організаційних форм та належне документальне забезпечення, що уможливає підвищення якості освіти й зміцнення довіри з боку суспільства. Проте, попри значний потенціал внутрішнього аудиту як інструменту підвищення якості освіти, його практична реалізація в закладах загальної середньої освіти може супроводжуватися низкою труднощів та викликів.

Одним із ключових викликів є кадрове забезпечення. У багатьох школах відсутні спеціально підготовлені фахівці з питань аудиту та оцінювання якості, що призводить до формального підходу до перевірки й ускладнює об'єктивне оцінювання результатів. Подолання цієї проблеми можливе через систематичне підвищення кваліфікації керівників та педагогів, організацію тренінгів і залучення зовнішніх експертів до консультативної діяльності.

Другим важливим чинником є фінансове забезпечення. Обмеженість ресурсів у закладах освіти нерідко унеможливає повне впровадження процедур внутрішнього аудиту, зокрема застосування сучасних інформаційно-аналітичних інструментів. Вирішення цього питання можливе через оптимізацію використання наявних коштів, впровадження цифрових сервісів для збору та аналізу даних, а також через участь у грантових освітніх проєктах.

Організаційні труднощі проявляються у відсутності чітко налагоджених алгоритмів проведення внутрішнього аудиту та недостатньому розумінні його значення серед педагогічного колективу. Часто це призводить до типових помилок: дублювання функцій контролю, надмірної формалізації процедур, ігнорування думки учнів і батьків. Для їх подолання доцільним є створення локальних положень про внутрішній аудит, що визначають його етапи, критерії та механізми використання результатів, а також забезпечення прозорості та відкритості процедури.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Внутрішній аудит у закладах загальної середньої освіти виступає ключовим механізмом забезпечення якості освітньої діяльності, поєднуючи контрольні, аналітичні та прогностичні функції. Його запровадження дозволяє забезпечити системний моніторинг освітнього середовища, педагогічної діяльності, системи оцінювання учнів та управлінських процесів, що сприяє своєчасному виявленню недоліків, оптимізації ресурсів та підвищенню ефективності освітньої діяльності.

Практична реалізація внутрішнього аудиту в ЗЗСО супроводжується низкою труднощів та ризиків: кадрових (відсутність спеціально підготовлених фахівців), фінансових (обмеженість ресурсів) та організаційних (відсутність налагоджених алгоритмів і типові помилки в процедурі). Подолання цих проблем потребує системного підходу, поєднання внутрішніх і зовнішніх ресурсів, удосконалення методик проведення аудиту та підвищення кваліфікації педагогічного колективу.

Ефективність внутрішнього аудиту забезпечується комплексним застосуванням методів збору і оброблення інформації, документальним оформленням процедур та прозорістю їх реалізації. Він не лише сприяє підвищенню якості освіти, а й зміцнює довіру громадськості до діяльності закладу.

Подальші наукові дослідження мають зосереджуватися на розробленні методик внутрішнього аудиту, адаптованих до різних типів ЗЗСО, а також на вивченні ефективності поєднання внутрішніх і зовнішніх форм аудиту (ко-сорсинг). Доцільним є дослідження впливу цифрових інформаційно-аналітичних систем на точність оцінювання освітніх процесів та результатів. Крім того, перспективним напрямом є порівняльний аналіз практик внутрішнього аудиту в українських і міжнародних закладах освіти, що дозволить запозичити кращі підходи та визначити оптимальні механізми інтеграції внутрішніх і зовнішніх систем забезпечення якості.

Список бібліографічних посилань

- Бобровський та ін., 2021 – Бобровський, М.В., Горбачов, С.І., Заплотинська, О.О., Ліннік, О.О. (2021). Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. Київ: Державна служба якості освіти. 350 с.
- Гречаник, Григораш, 2019 – Гречаник, О.Є., Григораш, В.В. (2019). Організація внутрішнього аудиту в закладі загальної середньої освіти: монографія. Харків: Вид. група «Основа». 144 с. [Бібліотека журналу «Управління школою»; Вип. 10(201)].
- Григораш, Хлебнікова, Гречаник, 2018 – Григораш, В.В., Хлебнікова, Т.М., Гречаник, О.Є. (2018). Внутрішній освітній аудит як чинник впливу на якість освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти. *World science*, 3: 7–13.
- Житник, 2011 – Житник, Б.О. (2011). Управління якістю освіти: інституціональний підхід. Харків: Основа. 128 с.
- Лукіна, 2020 – Лукіна, Т.О. (2020). Управління якістю загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Київ: Педагогічна думка. 230 с.
- Лукіна, 2023 – Лукіна, Т.О. (2023). Самооцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладу загальної середньої освіти: організаційно-методичний аспект: монографія. Київ. 186 с.
- Стандарти внутрішнього аудиту, 2011 – Стандарти внутрішнього аудиту: затв. Наказом Міністерства фінансів України 04.10.2011 № 1247 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 14 серпня 2019 року № 344). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1219-11#Text>.
- Нова українська школа, 2016 – Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
- Про освіту, 2017 – Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII (із змінами, внесеними згідно із Законами № 4574-IX від 21.08.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
- International Standards, 2017 – International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing. *The Institute of Internal Auditors*. URL: <https://www.theiia.org/en/standards/>.

References

- Bobrovsky, M.V., Gorbachev, S.I., Zaplotynska, O.O., Linnik, O.O. (2021). Recommendations for building an internal system for ensuring the quality of education in a general secondary education institution. 2nd edition, revised and supplemented. Kyiv: State Service for the Quality of Education. 350 p. [in Ukr.].
- Grechanyk, O.E., Hrygorash, V.V. (2019). Organization of internal audit in a general secondary education institution: monograph. Kharkiv: Publishing house group "Osnova". 144 p. [Library of the journal "School Management"; Issue 10(201)] [in Ukr.].
- Hrygorash, V.V., Khlebnikova, T.M., Grechanyk, O.E. (2018). Internal educational audit as a factor influencing the quality of the educational process in a general secondary education institution. *World science*, 3: 7–13. [in Ukr.].
- Zhitnyk, B.O. (2011). Education Quality Management: An Institutional Approach. Kharkiv: Osnova. 128 p. [in Ukr.].
- Lukina, T.O. (2020). Quality management of general secondary education: teaching and methodological manual. Kyiv: Pedagogical Thought. 230 p. [in Ukr.].
- Lukina, T.O. (2023). Self-assessment of the quality of education and educational activities of a general secondary education institution: organizational and methodological aspect: monograph. Kyiv. 186 p. [in Ukr.].
- Internal Audit Standards: approved by Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated 04.10.2011 No. 1247 (as amended by Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated August 14, 2019 No. 344). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1219-11#Text>. [in Ukr.].
- New Ukrainian School. Conceptual Principles of Secondary School Reform. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>. [in Ukr.].
- On Education: Law of Ukraine dated 05.09.2017 No. 2145-VIII (As amended by Laws No. 4574-IX dated 21.08.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>. [in Ukr.].
- International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing. *The Institute of Internal Auditors*. URL: <https://www.theiia.org/en/standards/> [in Eng.].

ZOROCHKINA Tetiana

Doctor of Pedagogical Sciences, professor, Head at the Department of Primary Primary and Special Education, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

ZDIR Daryna

lecturer of the Department of Primary and Special Education, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

INTERNAL AUDIT IN GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS
AS A MECHANISM FOR ENSURING THE QUALITY OF EDUCATIONAL ACTIVITIES

Summary. The article theoretically substantiates internal audit as a key mechanism for ensuring high-quality educational activities in general secondary education institutions. Its role in forming an internal quality assurance system is revealed, which is based on the principles of child-centeredness, institutional autonomy, integrity of management processes, and continuous improvement of educational practices.

The legal and regulatory foundations of internal audit functioning at various levels of governance—from Ukrainian legislation to local normative acts of educational institutions—are analyzed, ensuring the integration of state requirements and internal strategies. Organizational forms of implementing internal audit are outlined, including the creation of an in-house service, outsourcing, and co-sourcing, as well as methodological approaches to assessing the educational environment, pedagogical activities, student assessment systems, and management processes.

Methods for collecting and processing information that ensure the comprehensiveness, objectivity, and reliability of the audit evaluation are characterized, including document analysis, observation, surveys, and the study of educational and methodological resources.

The main challenges of practical implementation of internal audit are identified, including personnel limitations, financial resources, and organizational difficulties affecting the effectiveness of the procedure. It is substantiated that the implementation of internal audit allows for systematic monitoring of the educational process, timely identification of shortcomings, optimization of resource use, enhancement of institutional effectiveness, and strengthening public trust in education.

Keywords: internal audit; general secondary education institution; quality of educational activities; internal quality assurance system; quality of education.

Одержано редакцією 25.08.2025
Прийнято до публікації 12.09.2025